

II CZĘŚĆ RAPORTU ZA ROK 2009 Z MONITORINGU ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Zgodnie z zaleceniami MPiPS dotyczącymi *Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych*, raport za rok 2009 został uzupełniony o dane dotyczące uczniów i absolwentów z terenu Powiatu Oświęcimskiego. Opracowanie sporządzono na podstawie badań GUS oraz danych o uczniach z Systemu Informacji Oświatowej (SIO) z MEN. Analiza obejmowała absolwentów szkół ponadgimnazjalnych i wyższych według grup i kierunków, którzy ukończyli szkoły w roku szkolnym 2008/2009. Informacje te zostały zestawione z liczbą bezrobotnych absolwentów wg analogicznych zawodów i poszczególnych typów szkół w oparciu o dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Oświęcimiu według stanu na dzień 30.09.2009 roku.

W zamieszczonej poniżej tabeli zaprezentowano informacje dotyczące absolwentów, którzy ukończyli szkoły w badanym okresie, wg **najliczniej** reprezentowanych zawodów.

Tabela nr 1

1.	bez zawodu	1407
2.	Mechanik pojazdów samochodowych, technik mechanik, mechanik maszyn i urządzeń	246
3.	Technik informatyk	114
4.	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	112
5.	Kucharz małej gastronomii	79
6.	Inspektor bezpieczeństwa i higieny pracy	65
7.	Sprzedawca	61
8.	Ekonomia(asystent ekonomiczny technik ekonomista itd., specjalista ds. ekonomii)	56
9.	Technik elektronik	54
10.	Technik górnictwa	44
11.	Plastyk	42
12.	Piekarz	41
13.	Stolarz	41
14.	Fryzjer technik usług fryzjerskich	40
15.	Administracja(pracownik administracyjny, technik administracji)	34
16.	Technik logistyk	31
17.	Tokarz	26
18.	Cukiernik	24
19.	Elektromonter instalacji elektrycznych	23
20.	Kosmetyczka technik usług kosmetycznych	19
21.	Pracownik ochrony mienia i osób technik ochrony fizycznej osób i mienia	19
22.	Kucharz	19
23.	Posadzkarz	19
24.	Technik architektury krajobrazu	18
25.	Monter instalacji gazowych	18
26.	Technik budownictwa	17
27.	Muzyk	17
28.	Betoniarz zbrojarz	16
29.	Malarz tapeciarz	16
30.	Technik technologii żywności	15
31.	Murarz	14

32.	Asystent usług pocztowych	14
33.	Technik technologii drewna	14
34.	Ślusarz	11
35.	Technik mechanizacji rolnictwa	10
36.	Kaletnik	7
37.	Organizator agrobiznesu technik agrobiznesu	6
38.	Blacharz samochodowy	6
39.	Technik hodowca koni	5
40.	Rzeźnik wędliniarz	4
41.	Handlowiec technik handlowiec	4
42.	Organizator obsługi turystycznej	4
43.	Lakiernik samochodowy	3
44.	Elektromonter instalacji elektrycznych	2
45.	Fotograf	1

Podsumowując: w roku 2009, wg statystyk MEN, szkoły ponadgimnazjalne ukończyło łącznie **3067** uczniów (w analogicznym okresie roku poprzedniego 3080 uczniów), w tym:

1182 to absolwenci średnich szkół zawodowych,

1407 to absolwenci liceów ogólnokształcących

478 to absolwenci szkół policealnych.

Z przedstawionych danych wynika ponadto, iż najliczniejsze grupy absolwentów stanowili:

- osoby "bez zawodu" - uczniowie kończący licea ogólnokształcące (1407 osób),
- osoby z zawodem technika mechanika pojazdów samochodowych, maszyn i urządzeń (246 osób),
- osoby z zawodem technika informatyka (114 osób)
- osoby z zawodem technika żywienia i gospodarstwa domowego (112 osób).

W zamieszczonej poniżej tabeli nr 2, ujęto dane dotyczące absolwentów zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Oświęcimiu, według stanu na dzień 30.09.2009 roku.

Tabela nr 2

Liczba absolwentów szkół ponadgimnazjalnych i wyższych, którzy zarejestrowali się w PUP w Oświęcimiu 2009r. według podziału na **najliczniej** reprezentowane zawody:

1.	bez zawodu	167
2.	Nauki społeczne(Pedagog, Politolog, Filolog, Socjolog itd.)	45
3.	Ekonomista, asystent ekonomiczny technik ekonomista, specjalista ds. ekonomii	45
4.	technik mechanik, mechanik pojazdów samochodowych	18
5.	Pozostali specjaliści ds. ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	17
6.	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	14
7.	Kucharz małej gastronomii	13
8.	Sprzedawca	11
9.	Medycyna	9
10.	Technik informatyk	9
11.	Fryzjer technik usług fryzjerskich	6
12.	Stolarz	6
13.	Organizator usług hotelarskich technik hotelarstwa	5
14.	Specjalista ds. marketingu i handlu	5
15.	Administracja, pracownik administracyjny(technik administracji)	4
16.	Malarz tapeciarsz	2
17.	Inspektor bezpieczeństwa i higieny pracy	2
18.	Kaletnik	2
19.	handlowiec technik handlowiec	4

20.	fryzjer technik usług fryzjerskich	3
21.	Plastyk	3
22.	Kucharz	3
23.	Murarz	3
24.	Posadzkarz	3
25.	Specjalista ds. organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	3
26.	Pozostali prawnicy gdzie indziej nie sklasyfikowani	3
27.	Ślusarz	2
28.	Specjalista ochrony środowiska	2
29.	Specjalista ds. polityki społecznej	3
30.	Technik rachunkowości	2
31.	Specjalista administracji publicznej	6

Spośród zarejestrowanych w PUP w roku 2009 absolwentów szkół, **najliczniejszą** grupę stanowili absolwenci liceów ogólnokształcących (kategoria “bez zawodu”-167 osób).

W poniżej zaprezentowanych tabelach zamieszczono dane dotyczące absolwentów w podziale na poszczególne typy szkół i specyfikę danego zawodu.

Tabela nr 3.

Dane dotyczące zarejestrowanych absolwentów w 2009 roku w podziale na poszczególne typy szkół ponadgimnazjalnych prezentują się następująco:

Tabela nr 3a

Absolwenci szkół zawodowych		
1	Mechanik, mechanik pojazdów samochodowych	18
2	Kucharz małej gastronomii	13
3	Sprzedawca	11
4	Stolarz	6
5	Kucharz	3
6	Murarz	3
7	Ślusarz	2
8	Malarz	2
RAZEM		58

Tabela nr 3b

Absolwenci średnich szkół zawodowych		
1. 1	Ekonomia, asystent ekonomiczny technik ekonomista, specjalista ds. ekonomii	29
2. 2	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	14
3.	Technik informatyk	9
4. 5	Technik mechanik	7
5. 6	Technik hotelarstwa	5
6. 7	Technik elektronik	3
7.	Technik administracji	3
8. 8	Technik Administracji	3
9. 9	Technik budownictwa	2
10	Technik BHP	2

10		
11	Technik architektury krajobrazu	2
11		
12	Technik technolog żywności	2
12		
13	Technik technologii drewna	1
13		
14	Organizator agrobiznesu	1
14		
RAZEM		83

Tabela nr 3c

Absolwenci szkół policealnych		
1	Technik usług fryzjerskich	6
2	Medycyna i zdrowie	4
3	Administracja, Technik administracji	4
4	Inspektor bezpieczeństwa i higieny pracy	2
5	Technik usług kosmetycznych	1
7	Technik rachunkowości	1
RAZEM		18

Tabela nr 3d

Absolwenci szkół wyższych		
1.	Nauki społeczne(m.in. socjolog, pedagog, polityk społeczny..)	37
2.	Ekonomia, specjaliści d/s ekonomii i pokrewni	35
3.	Specjalista ds. marketingu i handlu	5
4.	Biolog	5
5.	Specjalista administracji publicznej	4
6.	Specjalista zastosowań informatyki	4
7.	Fizjoterapeuta	4
8.	Inżynier mechanik	2
9.	Inżynier technologii żywności	2
10	Specjalista ochrony środowiska	2
11	Specjalista polityki społecznej	2
RAZEM		102

Tabela nr 3e

Absolwenci szkół średnich ogólnokształcących		
1	Bez zawodu	167

Zestawienie liczby osób kończących szkoły w 2009r. (**3067 osób**) do zarejestrowanych absolwentów w PUP w Oświęcimiu, w analogicznym okresie (**474 osób**) wykazuje, iż liczba absolwentów którzy zarejestrowali się w PUP była około sześciokrotnie mniejsza od liczby osób kończących szkoły w roku 2008/2009. Urząd nie dysponuje informacjami pozwalającymi określić losy pozostałej młodzieży kończącej szkoły.

W statystyce PUP dominowały głównie osoby po LO (167 osób), a także z wykształceniem wyższym o specjalności „nauki społeczne” (45 osób) oraz ekonomia (45 osób).

Spośród absolwentów szkół zawodowych najliczniej reprezentowani byli: mechanicy pojazdów samochodowych (18 osób) oraz kucharze małej gastronomii (13 osób). Natomiast najliczniej reprezentowane zawody wśród absolwentów średnich szkół zawodowych to: technicy ekonomiści różnych specjalności (29 osób) oraz technicy żywienia i gospodarstwa domowego (14 osób).

Dokonując analizy możliwości podjęcia zatrudnienia przez młodzież pod kątem ich wykształcenia należy zauważyć, że najliczniejsza grupa absolwentów tj. liceów ogólnokształcących, zainteresowana była podjęciem pracy głównie w charakterze pomocy biurowej w administracji, łącząc to najczęściej z kontynuacją nauki. Niestety w Powiatowym Urzędzie Pracy w Oświęcimiu w roku 2009, praktycznie nie było ofert pracy dla osób „bez zawodu” i bez doświadczenia zawodowego, w tym charakterze. Dlatego osoby te decydowały się najczęściej na podjęcie pracy w handlu lub korzystały ze szkoleń i staży.

Analizując możliwość zatrudnienia absolwentów szkół zawodowych, można zauważyć, iż największą szansę na pracę w zawodzie wyuczonym mieli: mechanicy, mechanicy pojazdów samochodowych i sprzedawcy. Szereg z tych osób decyduje się również na kontynuację nauki lub przekwalifikowanie.

Wśród osób kończących średnie szkoły zawodowe największe szanse na pracę zgodnie z wykształceniem mają osoby z takim zawodem, jak: technik mechanik, technik technologii drewna i technik budownictwa (z praktyką). Nadmienić jednak należy, że duża część spośród absolwentów średnich szkół zawodowych nie zdała lub nie przystąpiła do egzaminu zawodowego potwierdzającego kwalifikacje w danym zawodzie decydując się na dalszą naukę po zdaniu egzaminu maturalnego.

Dużą możliwość podjęcia pracy mieli również absolwenci szkół policealnych z zawodem: technik usług fryzjerskich i technik usług kosmetycznych.

Najliczniej reprezentowana grupa zawodów ekonomicznych miała stosunkowo niewielką możliwość podjęcia pracy w zawodzie wyuczonym.

Największe szanse na zatrudnienie wśród osób z wykształceniem wyższym miały osoby legitymujące się dyplomem magistra ekonomii, marketingu, fizjoterapii oraz inżyniera mechanika. Natomiast Powiatowy Urząd Pracy nie dysponował ofertami pracy dla większości specjalności humanistycznych takich jak socjologia, pedagogika, politologia, polityka społeczna, stanowiących najliczniejszą grupę bezrobotnych absolwentów.

Analizując temat aktywizacji zawodowej absolwentów szkół należy jednak zwrócić uwagę na problem jakim są oczekiwania pracodawców stawiane kandydatom do pracy, którym bardzo często absolwenci szkół nie są w stanie sprostać. Stąd w wielu przypadkach Urząd nie jest w stanie zrealizować oferty pracy, pomimo posiadania w ewidencji bezrobotnych osób w tym również absolwentów szkół ze wskazanym przez pracodawcę wykształceniem. Problem ten dotyczy również najliczniej reprezentowanych absolwentów szkół czyli osób z zawodem mechanika pojazdów samochodowych, technika informatyka, technika żywienia i gospodarstwa domowego, technika budownictwa, murarzy, kucharzy, fryzjerów i wielu innych. Pracodawcy wymagają bowiem oprócz kierunkowego wykształcenia i doświadczenia wielu dodatkowych umiejętności. Stąd bardzo istotnym byłoby zapewnienie uczniom kształcenia wzbogaconego rzetelną praktyczną nauką zawodu.

Reasumując należy zauważyć, iż w ostatnich latach znacznie spadła liczba rejestrujących się w Urzędzie Pracy absolwentów szkół. Osoby wkraczające na rynek pracy posiadają coraz większą świadomość dotyczącą rynku pracy, oczekiwań pracodawców i sposobów poszukiwania zatrudnienia, stąd może decyzje o kontynuacji nauki i dalszym podnoszenia swoich kwalifikacji.

Problemem nadal pozostaje jednak podejmowanie pracy w określonym zawodzie. Osoby słabiej wykształcone wykazują większą elastyczność podejmowania pracy w innym zawodzie, w stosunku do absolwentów uczelni wyższych. Dlatego wielu z nich niejednokrotnie gorzej radzi sobie z problemem zatrudnienia na stanowiskach nie odpowiadających ich kwalifikacjom. Pracodawcy także niechętnie zatrudniają osoby z wykształceniem wyższym na stanowiskach nie wymagających zbyt dużych kwalifikacji. Wynika to najczęściej z obawy o możliwość zmiany pracy przez osobę zatrudnioną na atrakcyjniejszą i zgodną z kwalifikacjami. Z danych Urzędu wynika ponadto, że rynek pracy nie dysponował ofertami pracy dla wielu specjalności co łącznie z ogólnym spadkiem liczby wszystkich ofert pracy w 2009r. wpłynęło na pogorszenie się sytuacji absolwentów na rynku pracy w stosunku do lat poprzednich. Nadal poszukiwane są osoby posiadające wysokie kwalifikacje, zwłaszcza w zawodach technicznych, wymagających doświadczenia i praktycznych umiejętności. Dlatego osoby młode, bez doświadczenia zawodowego mają problemy z rozpoczęciem aktywności zawodowej, a niewielu z nich udaje się to w zawodzie wyuczonym.

Sporządził:

M.Kopeć

I.Staroń

W.Hadło

DYREKTOR

Powiatowego Urzędu Pracy w Oświęcimiu

mgr Wiesława Drabek - Polek